

disse Embeder, muligvis uden Nytte, og lægges hen til noget, man ikke ved, hvad bliver, tror jeg rigtig nok, at det kunde vække Misnøje, og da jeg ikke ser, at det er til nogen Nytte, at man fastholder dette, at de ikke maatte gaa over $3\frac{1}{2}$ pCt. naar de kunne faa det, maa jeg meget bede det høje Ting om at vedtage Endringsforslaget.

Hvad de andre Endringsforslag angaar, som det ærede Medlem har stillet, er Endringsforslaget til § 1 af den Bestaaenhed, at det vist vil faa mange Vanskeligheder i det andet Ting, og derfor kan jeg ikke andet end fraraade det for mit Bedkommende. Og ganske særlig maa jeg fraraade Endringsforslaget Nr. 5, hvor der er Tale om, at Statsinstitutter og de, der afløse Præstetiende, ikke kunne faa Statslaan. Det ærede Medlem udtalte ogsaa, at han fandt det noget haardt lige over for Præsterne, det finder jeg det ogsaa. Hvis nemlig den Endring bliver vedtagen, saa kommer Staten ikke til at hve en eneste Dre til Hjælp til Præstetiendens Afløsning, ikke det aller mindste. Der er jo ingen Skat paa Præstetienden, og naar der saa ikke af Tienderne kan optages Statslaan til at indbetale Tienden i en samlet Sum en Gang for alle, saa vil naturligvis Faren blive, at de allerfleste af dem vælge den Vej, som her er antydet i sidste Stykke af § 10, at de lade Summen blive staaende, forrente den med $3\frac{1}{2}$ pCt. og afdrage den med $\frac{1}{2}$ pCt. Og det fører saa med sig, at der saa godt som ingen Mulighed er for, at Præsterne kunne faa mere end $3\frac{1}{2}$ pCt. af Afsløsningssummen, fordi jo Kapitalen maa bevares og indvindes ved den halve Procent i Afdrag. Det er, synes det mig, uretfærdigt lige over for Præsterne, at de skulle bære hele Byrden ved Afsløsnings for deres Bedkommende, medens Kirke- og Kongetiendeejerne kunne faa flere Millioner til Hjælp til en Afsløsnings, som de kunne være tjente med. Følgen vilde, hvis dette vedtages, efter al Sandsynlighed blive den, at naar man tænkte sig, at Præstetienden i Dag blev afløst alle Begne Landet rundt paa de her nævnte Betingelser i Lighed med Kirke- og Kongetienden, altsaa med samme Sum forholdsvis, vilde Yderne om 60 Aar være fri for Tiende, og Præsterne have betalt hver Dre deraf, med andre Ord, om 60 Aar havde Præsterne mistet 65 til 70 Mill. Kr. for at faa Tienden afløst. Man kunde rigtig nok sige: Ja, men det gør ikke saa meget, enten denne Endring bliver vedtagen eller ikke, for naar der staa i § 10, 2det Stykke, at de kunne lade Summen blive staaende, og saa ville de naturligvis vælge den Vej og

lade den blive staaende, og saa bliver Følgen den, at Præsterne aldrig faa mere end $3\frac{1}{2}$ pCt. Jeg vil dertil sige: Jo, det gør noget, og ikke saa ganske lidt. Jeg haaber nemlig, at Kirkestyrelsen vil stille sig saaledes, at den paa Kirkens Side siger som saa, naar en Mand har afløst sin Præstetiende: Ja, hvis du ikke vil betale Pengene kontant, som du gør til Kirke- og Kongetiendeejere, men vil have dem staaende, saa skal du give noget mere, og naar han faar det at vide, at han skal give noget mere, saa vælger han ogsaa Statslaan, saa faar han ogsaa Statens billige Obligationer at betale med. Det er en Vej til, at man i mangfoldige Tilfælde vil faa Summen udbetalt straks, hvad man ellers ikke vilde, og det har den allerstørste Betydning for Præstestanden, om de i mange Tilfælde saa Summen udbetalt straks, eller om de kun saa Afdrag. Saa de nemlig den fulde Sum udbetalt, kan der nok lides noget Tab i det første halve Aars Tid i Forrentningen, men efter al menneskelig Sandsynlighed vilde de, efter den Rentefod, vi have, være sikre paa omtrent 4 pCt. eller i hvert Tilfælde $3\frac{3}{4}$ pCt., medens de, hvis Summen skal blive staaende, som antydet i dette Stykke og i Endringen, aldrig vilde kunne faa mere end $3\frac{1}{2}$ pCt. Der er altsaa den Forskel, at gennem Forslaget, som det vil blive, hvis det ærede Medlems Forslag bliver vedtaget, maa de absolut miste mindst $\frac{1}{8}$ af Tiendeindtægten, men dersom det ikke bliver vedtaget, og hvis mit Endringsforslag til § 7 bliver vedtaget, kan der være Sandsynlighed for, at de kunne slippe med $\frac{1}{16}$, og det vilde jeg anse for passende, som en Sum, det var værd at faa den afløst for, men $\frac{1}{8}$ er for meget. — Man kunde sige, og det skal jeg til Slutning bemærke, at det dog altid er en Trøst, at det er frivilligt, de kunne jo lade det være. Men for det første maa jeg dertil bemærke, at for Præsternes Bedkommende er det ikke frivilligt; det ligger i den følgende Kirke- og Kongetiendeejernes Haand ganske og aldeles, hvorledes de ville ordne denne Sag. Dernæst er det klart, at der vil blive lagt et stort Tryk paa Præsterne, naar de skulle kræve meget mere i Tiendeafsløsnings end Kirke- og Kongetiendeejerne; og de ere altid nødt til at kræve noget mere; thi Kirke- og Kongetiendeejerne have den Skat, de slippe for og kunne altsaa lade sig nøje med noget mindre. Men hvis det fastholdes, at vi aldrig kunne faa Summen udbetalt saaledes som de andre, maa vi have noget mere, for at vi kunne klare os; og det vil altid vække stor Misforholdelse i Befolkningen, at vi maa forlange mere, end de